

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor č. 17: Filozofie, politologie a ostatní humanitní a společenskovední obory

Konflikt na východní Ukrajině

Klára Kloučková, Vojtěch Obuškevič, Jiří Rajtr
Hlavní město Praha

Praha 2018

STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Obor č. 17: Filozofie, politologie a ostatní humanitní a společenskovední obory

Konflikt na východní Ukrajině

Conflict in East Ukraine

Autoři: Klára Kloučková, Vojtěch Obuškevič, Jiří Rajtr

Škola: Gymnázium Elišky Krásnohorské, Ohradní 55/111, 14000
Praha 4 – Michle

Kraj: Hlavní město Praha

Konzultant: Mgr. Karel Svoboda Ph.D.

Praha 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou práci SOČ vypracoval/a samostatně a použil/a jsem pouze prameny a literaturu uvedené v seznamu bibliografických záznamů.

Prohlašuji, že tištěná verze a elektronická verze soutěžní práce SOČ jsou shodné.

Nemám závažný důvod proti zpřístupnění této práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů.

V Praze dne

Klára Kloučková, Vojtěch Obuškevič, Jiří Rajtr

Poděkování

Autoři by na tomto místě chtěli poděkovat vedoucímu práce Mgr. Karlu Svobodovi Ph.D. za jeho vedení a věcné připomínky.

Dále by autoři chtěli poděkovat Lukáši Maruniakovi za technické poradenství.

Anotace

V této Středoškolské Odborné Činnosti (SOČ) se zabýváme popisem a analýzou jedním z v současné době probíhajících konfliktů – Ukrajinskou krizí. Cílem této práce je udržet tento konflikt v povědomí současné společnosti. V práci popisujeme politické pozadí, analyzujeme stanoviska zúčastněných stran a představujeme možný budoucí vývoj této krize.

Klíčová slova

Ukrajinský konflikt, Donbas, Krym, Rusko

Annotation

In this Students` Professional Activity (SPA) we have been observing and analysing one of the ongoing conflicts - the Ukrainian crisis. The goal of this document is to keep this topic in mind of our society. We have described the political background, analysed statements of involved parties and discussed the probable outcome of this crisis.

Keywords

Ukraine conflict, Donbas, Crimea, Russia

OBSAH

Úvod.....	5
Vznik konfliktu.....	5
Příčiny vzniku konfliktu.....	8
Popis a analýza aktuální situace	9
Popis a analýza pozic jednotlivých stran.....	10
Ukrajina	10
Separatisté.....	12
Rusko	13
OBSE	14
Evropská unie	15
USA	15
Možnosti dalšího vývoje situace	16
Závěr.....	16
Přílohy	17
Seznam použitých zkratk.....	20
Seznam použité literatury	20

ÚVOD

Válečný konflikt na Ukrajině je nejkrvavějším evropským střetnutím od konce války v Jugoslávii v roce 1995. Podle údajů Rádía svobodná Evropa při něm zahynulo již více než 10 000 lidí.¹ Jelikož ale v posledních letech nedochází k žádným výrazným změnám situace, odvrací se od konfliktu zraky světových médií a tím pádem i světové veřejnosti. Postup Ruské federace v tomto konfliktu připomíná scénáře, které realizovala již dříve. Nejlepším ilustrativním příkladem je dle našeho názoru situace v Gruzii, kde roku 2008 došlo k obdobným akcím Ruské federace, konkrétně intervence v Jižní Osetii a Abcházii.

Jižní Osetie byla od roku 1990 de iure integrální součástí Gruzie, v níž existovala silná proruská menšina. Ta se na počátku prozápadního směřování země začala bouřit a celá situace vyvrcholila ruskou intervencí do této oblasti a autonomní oblasti Abcházie. Stejně jako intervence na východní Ukrajině měla primárně zamezit dalšímu prozápadnímu směřování Gruzie. Jednou z podmínek členství v NATO je totiž absence územních sporů se sousedy. Následná ekonomická krize zemi posléze nepřiblížila ani možnému členství v Evropské unii. Přítomnost ruských vojsk byla sice oficiálně ukončena, ale podle údajů Pentagonu nedošlo k žádným změnám. Dodnes se Gruzii nepodařilo obnovit kontrolu nad ani jedním z regionů.

Cílem této práce je zmapovat vznik konfliktu i s jeho historickými kořeny, postihnout motivace jednotlivých aktérů a na základě námi shromážděných informací předestřít možnosti dalšího vývoje.

K vyhotovení naší práce jsme využívali převážně literatury v tištěné i online podobě a některé informace nám poskytl Mgr. Karel Svoboda.

VZNIK KONFLIKTU

Pro pochopení kroků jednotlivých aktérů konfliktu je nutné zmínit historický kontext vztahů mezi Ruskem a Ukrajinou, který dodnes definuje jejich vzájemné vztahy. Tyto dvě země k sobě měly odjakživa blízko, pojí je společná historie, ale i kultura. Během staletí procházely společným vývojem, avšak v ruské mentalitě je zakořeněn pocit nadřazenosti nad ukrajinským národem, což Ukrajinci vnímají jako nedocení své hodnoty. Právě tento společný vývoj vede k tomu, že si oba národy přivlastňují tytéž dějiny, což vedlo v minulosti k názoru některých Rusů, že Ukrajina je de facto pouze součástí Ruska a Ukrajinci jen etnická skupina na jeho území. Útlak ze strany Ruska byl vnímán po celé 20. století. Silné emoce vyvolávají vzpomínky na hladomor v 30. letech 20. století, ze kterého Rusko přímo obviňuje.² Po desetiletích strávených pod ruskou (sovětskou) nadvládou nechtějí být opomínáni a

¹ U.S. Approves License For Ukraine To Buy Light Weapons. *Radio Free Europe / Radio Liberty*. [cit.8.3.2018] [online]. Dostupné z: <https://www.rferl.org/a/ukraine-us-approves-export-license-small-arms/28930667.html>

² Rusko-ukrajinské vztahy komplikuje minulost a ruská menšina. *Lidovky.cz* [cit. 11.03.2018] [online]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/rusko-ukrajinske-vztahy-komplikuje-minulost-a-ruska-mensina-pu0-zpravny-svet.aspx?c=A140321_104810_ln_zahranici_msl

utlačování³ a ruská mentalita a chování i do dnešní doby přenáší ukrajinský „komplex méněcennosti“.

V ruskojazyčných oblastech na Ukrajině, tj. na Krymském poloostrově a v regionu Donbasu, se od rozvoje emancipačního hnutí na Ukrajině v 80. letech 20. století objevovaly separatistické tendence. V roce 1992 byl pak přijat zákon o statutu Autonomní republiky Krym. Krym byl častým předmětem rusko-ukrajinského sporu. V roce 1954 byl na základě administrativního rozhodnutí z iniciativy Nikity Chruščova přičleněn k Ukrajině. Ačkoliv Rusko několikrát samo potvrdilo příslušnost Krymu k Ukrajině (sovětskou ústavou z roku 1977, v Bělověžských dohodách z roku 1991, Budapešťském memorandu z roku 1994 nebo například Smlouvě o přátelství, spolupráci a partnerství mezi Ruskou federací a Ukrajinou z roku 1997), jeho přístup tomu neodpovídá.⁴ Problémem v 90. letech byl pak fakt, že zde Rusko zde mělo silné loďstvo a odmítalo se vzdát výhodných pozic. Ani jeden ze států nebyl schopen si zde úplně prosadit své národní zájmy, a tak došlo v roce 1997 k dohodě o rozdělení mezi tyto dvě země. Avšak na Summitu NATO v Bukurešti v roce 2008 se ruský prezident Putin v kontextu případného vstupu Ukrajiny do NATO vyjádřil, že na jihu Ukrajiny, například právě na Krymském poloostrově, je drtivá většina etnických Rusů, proto zde má Ruská federace své zájmy.⁵ Dle názoru autorů toto prohlášení již předvíдалo budoucí politiku Ruska v otázce Krymu.

Zásahy Ruska do vnitřní politiky Ukrajiny byly pravděpodobné při tzv. Oranžové revoluci v roce 2005. Prozápadní kandidát Viktor Juščenko, který si kladl za cíl větší integraci Ukrajiny do euroatlantických struktur a také odstranění korupce, se tehdy utkal o funkci prezidenta se spíše proruským kandidátem Viktorem Janukovyčem, který ve volbách zvítězil. Posléze bylo však zjištěno, že volební výsledky byly zmanipulovány, západní státy je tudíž na rozdíl od Ruska neuznaly, ruský prezident Janukovyčovi gratuloval. Po opakovaných volbách a následném vítězství Juščenka ruská propaganda neustále zpochybňovala jeho vládu a obviňovala ho z přílišné snahy o začlenění Ukrajiny do západních struktur způsobené vlivem USA. Toto začleňování však reálně nefungovalo tak, jak si Juščenko představoval. Během jeho mandátu nedošlo k výraznější spolupráci Ukrajiny s EU nebo NATO kvůli pochybnostem euroatlantických struktur o její připravenosti pro začlenění. Juščenko byl proto nazýván „prezidentem zklamaných nadějí“ a v roce 2010 odmítl opětovnou kandidaturu na prezidenta. V této volbě proti sobě stáli Viktor Janukovyč a Julia Tymošenková, bývalá předsedkyně vlády v době mandátu Juščenka, se kterým se však dříve neshodla a byla odvolána z funkce. Po vítězství Janukovyče byla obviněna z uzavření nevýhodných smluv s Ruskem o dodávkách zemního plynu, a nakonec byla uvězněna na 7 let, což bylo ve světě i na Ukrajině považováno za kontroverzní krok. Janukovyč během svého působení posílil své postavení jakožto prezident a plně se distancoval od usilování o členství v NATO. Došlo ale i

³ What is the Historical Relationship between Ukraine and Russia? Do Ukrainians generally like/dislike Russians? - Quora. Quora - A place to share knowledge and better understand the world. [cit. 8.3.2018] [online]. Dostupné z: <https://www.quora.com/What-is-the-Historical-Relationship-between-Ukraine-and-Russia-Do-Ukrainians-generally-like-dislike-Russians>

⁴ Proč nebyl Krym Chruščovovým darem - Asociace pro mezinárodní otázky. AMO.cz - Asociace pro mezinárodní otázky. [online]. Dostupné z: <http://www.amo.cz/cs/posileni-verejne-kontroly-v-ukrajinskych-regionech/proc-nebyl-krym-chruscovovym-darem/>

⁵ Text of Putin's speech at NATO Summit (Bucharest, April 2, 2008) | UNIAN. UNIAN news. The latest news in Ukraine and worldwide [23.3.2018] [online]. Dostupné z: <https://www.unian.info/world/111033-text-of-putins-speech-at-nato-summit-bucharest-april-2-2008.html>

ke zvýšení míry korupce v zemi a začaly se proti tomu ozývat hlasy ze strany parlamentu. Zároveň byla kritizována údajná rovnost mezi spolupráci s Ruskem a EU.⁶

Klíčovou pro další vývoj Ukrajiny se pak stala Asociační dohoda s EU. Ta byla plánovaná již od dob vlády prezidenta Juščenka. Jejím hlavním cílem je integrovat Ukrajinu s volným evropským trhem. Ukrajina by tedy při exportu do členských zemí EU nemusela platit clo. Toto propojení mělo postupně vést i ke snaze zvýšit míru demokracie a zavádět reformy, které zemi přiblíží k Západu.⁷ Dni podpisu však předcházely dlouhodobější tlaky z ruské strany varující před možným omezením exportu ukrajinských produktů do Ruska.⁸ 21. listopadu 2013 zároveň nebyl schválen návrh zákona o propuštění vězněné Julie Tymošenkové na léčení do Německa. To však bylo podmínkou EU pro přistoupení k dohodě. Začalo tedy vyplývat najevo, že k podpisu pravděpodobně nedojde. Prezident Janukovyč, i přes dřívější ochotu, která pramenila právě z již zmíněné snahy o kompromis mezi spolupráci s EU a Ruskem, dohodu nakonec opravdu odmítl podepsat. Argumentoval i faktem, že by při podepsání Asociační dohody Ukrajina velmi trčila na utlumení obchodu s Ruskem.

Toto prohlášení vyvolalo protesty v hlavním městě Ukrajiny Kyjevě, 1. prosince 2013 demonstrovalo asi 350 000 lidí žádajících proevropské směřování země a změny ve vedení státu. Symbolem demonstrací se stalo kyjevské náměstí Nezávislosti, známé jako Majdan.⁹ 22. ledna 2014 si střety demonstrantů s ozbrojenými jednotkami ukrajinské armády Bekrut vyžádaly první oběti na životech. 20. února došlo k nasazení ostřelovačů proti demonstrantům, výsledkem tohoto střetu bylo několik desítek mrtvých. Do situace se následně zapojila EU, která iniciovala dialog s prezidentem Janukovyčem, a došlo k dohodě o návratu k původní ústavě z roku 2004 a vyhlášení předčasných prezidentských voleb. 22. února byl pak prezident Janukovyč parlamentem sesazen, a to ústavní většinou 328 poslanců.¹⁰ Janukovyč poté zmizel neznámo kam, později se ukázalo, že za pomoci ruské strany uprchl právě na území Ruské federace.¹¹

Zásadním zvratem bylo obsazení důležitých budov na ukrajinském poloostrově Krym ozbrojenci v neoznačených uniformách (jak později připustil ruský prezident Putin, alespoň část z nich tvořili ruští vojáci¹²). 1. března 2014 odsouhlasil ruský parlament využití armády pro „normalizaci“ situace na Ukrajině a RF oficiálně vyslala své jednotky na Krymský

⁶ RYCHLÍK, Jan; ZILYNSKYJ, Bohdan; MAGOCSI, Paul Robert: Dějiny Ukrajiny. Vydání první. Praha: NLN, s.r.o., Nakladatelství Lidové noviny; 2015. ISBN 978-80-7106-409-1

⁷ Co přinesou asociační dohody EU s Ukrajinou, Gruzii a Moldavskem? *EurActiv.cz | Zprávy z EU v českých souvislostech* [online]. Copyright © 2004 [cit. 23.03.2018]. Dostupné z: <http://euractiv.cz/clanky/aktualne-v-eu/co-prinesou-asociacni-dohody-eu-s-ukrajinou-gruzii-a-moldavskem-011960/>

⁸ Ukraine withdraws from signing the Association Agreement in Vilnius: The motives and implications | OSW [online]. Copyright © OSW [cit. 23.03.2018]. Dostupné z: <https://www.osw.waw.pl/en/publikacje/analyses/2013-11-27/ukraine-withdraws-signing-association-agreement-vilnius-motives-and>

⁹ Majdan - ukrajinsky náměstí

¹⁰ Události na Ukrajině v únoru 2014. *Euractiv*. [cit. 9.03.2017] [online]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/vnejsi-vztahy/link-dossier/udalosti-na-ukrajine-v-unoru-2014-000111>

¹¹ Putin: Russia helped Yanukovich to flee Ukraine - BBC News. BBC - Homepage [online]. Copyright © 2018 BBC. [cit. 23.03.2018]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-29761799>

¹² Putin reveals secrets of Russia's Crimea takeover plot. *BBC*. [cit. 12.4.2017] [online]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-31796226>; *Bloomberg.com* Copyright ©2018 Bloomberg L.P. All Rights Reserved [cit. 11.03.2018] [online]. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/news/videos/b/c9c228a9-e390-4dd5-b3eb-36abe5d7036e>; *Reuters*. [cit. 20.2.2017] [online] Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/russia-putin-crimea-idUSL6N0N921H20140417>

poloostrov. Tento krok vyvolal reakce celého světa. Nový premiér Arsenij Jaceňuk obvinil Rusko z vyhlášení války, zasedala Rada bezpečnosti OSN, G7 ruský postup odsoudila a ukončila spolupráci s Ruskem a EU začala zvažovat opatření proti RF, pokud se situace nezlepší. Ruské jednotky zatím obsadily téměř celý Krym a prezident Putin oznámil pozastavení dodávek zemního plynu a ropy Ukrajině kvůli jejímu dluhu. EU a USA slíbily Ukrajině finanční pomoc a zesílily apely na Rusko za účelem stažení jednotek a objasnění dalších plánovaných kroků. Krymský parlament mezitím rozhodl o vyhlášení referenda o připojení autonomní republiky k Rusku, Moskva toto referendum podpořila. OBSE odmítla při plánovaném referendu pozorovatelskou funkci, jelikož ho považovala za protiústavní, ze stejného důvodu ho neuznaly EU ani USA. Výsledkem krymského hlasování byla, podle tamní volební komise, 96,8 % podpora vstupu do Ruské federace, proto vyhlásil krymský parlament autonomní Krymskou republiku a její připojení k RF. V reakci na to uvalilo mnoho států na Rusko sankce.

Održení Krymu podnítilo i další regiony Ukrajiny, konkrétně Charkovskou, Luhanskou a Doněckou oblast, k boji za samostatnost a došlo zde k dalším nepokojům. Ty se podařilo potlačit pouze v Charkově, v okolí zbylých měst boje i nadále pokračují.

PŘÍČINY VZNIKU KONFLIKTU

Kromě některých historických souvislostí (viz Vznik konfliktu) lze za prvotní impuls ke vzniku konfliktu v jeho současné podobě považovat již zmíněné odstoupení od plánované Asociační dohody s EU. Mohly k němu vést i tlaky ze strany Ruska, neboť bylo oznámeno jen pár hodin po tajném setkání ukrajinského prezidenta Janukovyče s jeho ruským protějškem Putinem.¹³ Ukrajina má pro Rusko velký význam. Je zřejmé, že si nepřálo přílišné sblížení Ukrajiny s EU a dalšími západními strukturami, neboť by pro něj do budoucna znamenalo omezení vlivu v zemi, ztrátu odběratele surovin a také „nárazníkové zóny“ mezi Ruskem a Západem, potažmo NATO. Po pádu vlády prezidenta Janukovyče a nástupu proevropského kabinetu se dalo opět předpokládat směřování Ukrajiny směrem k Evropě. Potřeba odvrátit pro Rusko nepříznivý vývoj spolu se strategickou polohou Krymského poloostrova¹⁴ vedly RF k podpoře krymských separatistů, jimž pomohli neoznačení ozbrojenci (později identifikovaní jako vojáci RF¹⁵) obsadit strategické budovy a následně celý poloostrov.

Mnoho obyvatel Krymu s postupem Rusů souhlasilo, protože jsou to většinou etničtí Rusové.¹⁶ Jak již bylo řečeno, poloostrov byl do roku 1954 součástí Ruska a i v minulosti se objevovaly separatistické tendence, které iniciovaly vznik autonomní republiky. Prezident

¹³ Russia 'blackmailed Ukraine to ditch EU pact' | World news | *The Guardian*. [online]. Copyright © 2018 Guardian News and Media Limited or its affiliated companies. All [cit. 1.03.2018]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2013/nov/22/russia-ukraine-eu-pact-lithuania>

¹⁴ Zde měla Ruská federace až do roku 2042 pronajatou základnu Černomořské

¹⁵ ; Russian Forces deployed to Crimea. *Reuters*. [cit. 5.3.2018] [online]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/russia-putin-crimea-idUSL6N0N921H20140417>; *Bloomberg.com* Copyright ©2018 Bloomberg L.P. All Rights Reserved [cit. 11.03.2018] [online]. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/news/videos/b/c9c228a9-e390-4dd5-b3eb-36abe5d7036e> ; Putin reveals secrets of Russia's Crimea takeover plot - BBC News. *BBC - Homepage* [online]. Copyright © 2018 BBC. [cit. 12.2.2018]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-31796226>

¹⁶ About number and composition population of Autonomous Republic of Crimea by data All-Ukrainian population census'. *State Statistics Committee of Ukraine*. [cit. 12.4.2017] [online]. Dostupné z: <http://www.2001.ukrcensus.gov.ua/eng/results/general/nationality/Crimea/>

Putin mohl postup Ruska na poloostrově prezentovat jako pomoc (údajně) utlačovaným etnickým Rusům.¹⁷ Pro další vývoj krize byl důležitý s tím související fakt, že i velká část obyvatel jižní a východní Ukrajiny, jejichž mateřským jazykem je převážně ruština (konkrétní rozložení příloha A), preferuje spíše příklon k Rusku. To ukázaly i prezidentské volby v roce 2010, kdy ruskojazyčné regiony volily většinou pro spíše proruského kandidáta Viktora Janukovyče, zatímco ve zbytku země vyhrála více proevropsky směřující kandidátka Julia Tymošenkova (konkrétní rozložení příloha B). 22. února 2014, po odvolání prezidenta Janukovyče a jeho vlády nastoupili silně proevropští politici, což se obyvatelům východní Ukrajiny z výše popsaných důvodů spíše nelíbilo.

Rusko k podpoře povstání přistoupilo z podobných důvodů jako u anexe Krymu, tedy kvůli destabilizaci Ukrajiny, zamezení jejího sblížení se Západem a také kvůli ekonomickému významu Doněcké a Luhanské oblasti, které jsou pro Ukrajinu důležitými průmyslovými regiony a jejichž faktické odtržení ukrajinskou ekonomiku nepříznivě zasáhla.¹⁸ Další podstatnou příčinu vzniku konfliktu lze najít ve vnitropolitické situaci Ruska. Prezident Putin využil zahraniční úspěchy (nebo alespoň jejich zdání) k mobilizaci ruské národní hrdosti a výraznému zvýšení své popularity – na konci listopadu 2014 ho podporovalo téměř 88 % Rusů.¹⁹ Zároveň je Putinovou motivací přesvědčit ruský národ, že „zlý Západ“ je původcem mnoha i světových problémů. Rusko je pak pouze jeho obětí.

POPIS A ANALÝZA AKTUÁLNÍ SITUACE

V současné době probíhají na východě Ukrajiny boje mezi ukrajinskou armádou a Ruskem podporovanými povstanci (viz mapa v příloze C). Dohoda MINSK II²⁰ z února 2015 měla přinést mírové řešení situace, ale ač byly v různých etapách některé body dodrženy (stažení těžkých zbraní, výměna zajatců), další klíčové body (změny ústavy ve prospěch LLR a DLR, předání kontroly rusko-ukrajinské hranice ukrajinské armádě) nikdy naplněny nebyly a vzhledem k postupu jednotlivých aktérů asi ani naplněny nebudou. Boje tak, byť v menší intenzitě, pokračují.

Již více než tři roky trvající válka má na životy civilních obyvatel těžké dopady, dohoda MINSK II měla proto řešit i umožnění vstupu humanitární pomoci či obnovu infrastruktury, která je často zničená.²¹ Vzhledem k nefunkčnosti dohody však jakékoliv dodávky humanitární pomoci závisí hlavně na „benevolenci“ autorit na obou stranách konfliktu.

¹⁷ Ukraine crisis: Does Russia have a case? - BBC News. *BBC - Homepage* [online]. Copyright © 2018 BBC. [cit. 11.03.2018]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-26415508>

¹⁸ Arab Gateway to Ukraine [cit. 8.3.2017] [online]. Dostupné z: <http://www.ukraine-arabia.ae/economy/industry/>; *The Observatory of Economics* [cit. 5.4.2017] [online]. Dostupné z: <http://atlas.media.mit.edu/en/profile/country/ukr/>

¹⁹ Putinova popularita v Rusku dál láme rekordy, ukazuje průzkum. *Politika, ekonomika, byznys, události - Zprávy | E15.cz* [cit. 5.3.2017] [online]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/zahranicni/politika/putinova-popularita-v-rusku-dal-lame-rekordy-ukazuje-pruzkum-1141876>

²⁰ Dohoda o řešení situace na Ukrajině, podepsaná zvláštní zmocněnkyní OBSE Heidi Tagliaviniovou, druhým ukrajinským prezidentem Leonidem Kučmou, ruským velvyslancem na Ukrajině Michaiilem Zurabovem a lídry DLR a LLR Alexandrem Zacharčenkem a Igorem Plotnickým. (zdroj: Комплекс мер по выполнению Минских соглашений • Президент России . Президент России [cit. 30.3.2017] [online]. Dostupné z: <http://kremlin.ru/supplement/4804>)

²¹ Ukraine: ICRC president alarmed at deteriorating conditions for civilians on the front line | *International Committee of the Red Cross. International Committee of the Red Cross* [online]. Copyright © ICRC [cit. 11.03.2018]. Dostupné z: <https://www.icrc.org/en/document/ukraine-icrc-president-alarmed-deteriorating-conditions-civilians-front-line>

Od 17. března 2014 platí sankce uvalené na Rusko ze strany mnoha států (viz příloha D). Na zavedení sankcí proti RF se na jaře 2014 poměrně rychle shodla EU a postupně je přijala.²² Sankce zahrnují zastavení finančních a obchodních styků s významnými ruskými bankami, energetickými společnostmi, zbrojním průmyslem a také zablokování účtů a neudělování víz 150 osobám, které byly označeny jako zodpovědné za omezování ukrajinské suverenity nad územím na jejím východě. Sankce platí i pro oblast Krymu, kde se týkají importu, zprostředkování turistických služeb, poskytování prostředků pro telekomunikaci, dopravu, energetiku a těžbu ropy. Dnes pozici EU navenek oslabují rozdílné názory jejích členských zemí na sankce. USA se k EU připojily a uvalily sankce prakticky ve stejném rozsahu.²³ Rusko odpovědělo svými vlastními sankcemi. Zakázalo vstup na své území některým vysokým představitelům států podporujících sankce a zakázalo dovoz potravinářských výrobků z EU, Norska, USA, Kanady a Austrálie.²⁴

Deklarovaným účelem sankcí bylo, aby Rusko přehodnotilo svůj dosavadní postup a stáhlo své okupační síly z Ukrajiny, to však nebylo od začátku úplně reálné a ve skutečnosti šlo tedy spíše o jasnou demonstraci nesouhlasu s chováním Ruska. Sankce ze strany EU, největšího obchodního partnera RF,²⁵ měly jednoznačný dopad na ruskou ekonomiku.²⁶ Hodnota HDP Ruska měla od počátku krize klesající tendence a nárůst inflace vedl ke zhoršení stavu ruské ekonomiky a zároveň nepříznivě ovlivnil i úroveň života Rusů (viz příloha E).

POPIS A ANALÝZA POZIC JEDNOTLIVÝCH STRAN

Mohlo by se zdát, že v krizi na východě Ukrajiny se angažují pouze Ukrajina, Rusko a proruští separatisté, zcela tomu tak ale není. Situaci se kromě výše zmiňovaných snaží ovlivňovat i další státy a organizace, ať už pomocí různých sankcí nebo participací na vyjednáváních. Dále rozebereme pozice nejdůležitějších aktérů.

Ukrajina

Současná ukrajinská vláda²⁷ v čele s premiérem Volodymyrem Hrojsmanem a prezident Petro Porošenko již od začátku svých funkčních období odmítají jakékoli zásahy do územní celistvosti Ukrajiny a bojují proti separatistům na východě země, které označují za teroristy a z jejich podpory přímo obviňují Rusko.²⁸ V březnu 2017 Kyjev oficiálně přistoupil

²²EU sanctions against Russia over Ukraine crisis. *Oficiální stránky EU* [cit. 11.3.2018] [online]. Dostupné z: http://europa.eu/newsroom/highlights/special-coverage/eu-sanctions-against-russia-over-ukraine-crisis_en

²³ Ukraine and Russia Sanctions. *U.S. Department of State | Home Page* [27.3.2017] [online]. Dostupné z: <https://www.state.gov/e/eb/tfs/spi/ukrainerussia/>

²⁴ Russland Sanktionen: Einfuhrverbot für Lebensmittel aus der EU. *GTAI*. [19.4.2017] [online]. Dostupné z: <http://www.gtai.de/GTAI/Navigation/DE/Trade/Maerkte/Special/russland-sanktionen,t=21-einfuhrverbot-fuer-lebensmittel-aus-der-eu,did=1260588.html>

²⁵ Sankce EU-Rusko: mají smysl? [3.4.2017] [online]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9005/26719/clanek/sankce-eu-rusko-maji-smysl/>

²⁶ Podle analýzy časopisu Focus se v roce 2015 unijní sankce podílely na propadu ruské ekonomiky zhruba ¼ až ⅓, (zdroj: Sanktionen aufheben, weil Moskau wirtschaftlich so wichtig ist? Warum das falsch ist. *FOCUS*. [2.5.2017] [online]. Dostupné z: http://www.focus.de/politik/experten/umland/gastbeitrag-zur-sanktionsdebatte-sanktionen-aufheben-weil-moskau-wirtschaftlich-so-wichtig-ist-warum-das-falsch-ist_id_6097156.html)

²⁷ Vláda vznikla v roce 2016, prezident Petro Porošenko nastoupil v roce 2014, (zdroj: Ukraine. *The World Factbook — Central Intelligence Agency*. [cit. 8.3.2018] [online]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/up.html>

²⁸Ukraine sues Russia in International Court of Justice for ‘financing terrorism’. *The Telegraph*. [cit. 2.1.2018] [online]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/2017/03/06/ukraine-sues-russia-international-court-justiceforfinancing/>

k blokadě veškeré nákladní dopravy směřující do povstaleckých oblastí²⁹ a na konci dubna zastavil i dodávky elektrické energie do Luhanské oblasti,³⁰ snaží se tím povstalecké regiony oslabit. Již předchozí kabinet vedený premiérem Arsenijem Jaceňukem podepsal Asociační dohodu s EU³¹ a i současná vláda pokračuje v podpoře proevropského a prozápadního směřování země. Prezident Porošenko dokonce vyjádřil svou podporu pro konání referenda o vstupu země do NATO.³² Ukrajinu podporují i západní země a organizace, například NATO,³³ EU³⁴ či USA,³⁵ a to zasláním specialistů pro výcvik ukrajinských jednotek či dodávkami materiální pomoci,³⁶ ne však zbraní.

Ukrajina má mnoho vnitropolitických problémů. Velký vliv mají oligarchové³⁷ a země má problémy s korupcí. Stav ekonomiky se prudce zhoršil s vypuknutím války, kdy docházelo k velkému poklesu HDP a silnému růstu míry inflace, a tudíž i indexu spotřebitelských cen, který v roce 2015 vzrostl o 43,3 %. K mírnému růstu HDP došlo až v roce 2016 (2,3 %).³⁸ Z těchto dat (podrobnější tabulka v příloze F) je patrné, že došlo i ke zhoršení každodenního života běžných obyvatel. Složitá ekonomická situace a vnitropolitické boje Ukrajině ztěžují jak řešení konfliktu, tak i větší integraci do západních struktur. Země se stav snaží řešit zaváděním reformem.³⁹

Ukrajinská armáda čelí od osamostatnění Ukrajiny složité situaci. Od roku 1992 neprovedla žádnou zásadní reformu mimo zrušení povinné vojenské služby a postupného snižování početních stavů z původních 790 000 na přibližně 129 950 vojáků na počátku tzv. protiteroristické operace na jaře 2014. Problémy však činila i skutečnost, že většina techniky byla jak fyzicky a morálně⁴⁰ zastaralá, tak špatně udržovaná. Dalším problémem způsobeným

²⁹ Dopravní blokáda drtí ukrajinskou ekonomiku, centrální banka snížila odhad růstu | *E15.cz. Politika, ekonomika, byznys, události - Zprávy* | *E15.cz* [online]. Copyright © 2001 [cit. 11.03.2018]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/zahranicni/ekonomika/dopravni-blokada-drti-ukrajinskou-ekonomiku-centralni-banka-snizila-odhad-rustu-1330225>

³⁰ Ukraine Cuts Electricity Supply To Separatist-Held Part Of Luhansk Region *Radio Free Europe Radio Liberty* [7.3.2018] [online]. Dostupné z: <http://www.rferl.org/a/ukraine-electricity-cuts-luhansk/28450855.html>

³¹ Ukraine crisis: EU signs association deal - BBC News. *BBC - Homepage* [online]. Copyright © 2018 BBC. [cit. 11.03.2018]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-26680250>

³² Ukraine's Petro Poroshenko 'will hold referendum' on Nato membership. *The Telegraph* [cit. 24.4.2017] [online]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/2017/02/02/ukraines-petro-poroshenko-will-hold-referendum-nato-membership/>

³³ Relations with Ukraine. *NATO*. [cit. 3.1.2017] [online]. Dostupné z: http://www.nato.int/cps/en/natolive/topics_37750.htm

³⁴ EU-Ukraine Relations. *European Union External Action* [cit. 11.3.2018] [online]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/delegations/belarus/4081/eu-ukraine-relations_be

³⁵ Ukraine and Russia Sanctions. *U.S. Department of State | Home Page* [cit. 7.2.2017] [online]. Dostupné z: <https://www.state.gov/e/eb/tfs/spi/ukrainerussia/>

³⁶ MILLS, Claire. *UK Military Assistance to Ukraine*. [online]. Copyright © [cit. 11.03.2018]. Dostupné z: <http://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/SN07135/SN07135.pdf>

³⁷ oligarcha - bohatý a politicky vlivný člověk (zdroj: Oligarcha. *Co je to?* [cit. 26.4.2017] [online]. Dostupné z: <http://www.cojeto.superia.cz/ekonomie/oligarcha.php>)

³⁸ Ukraine. *The World Factbook — Central Intelligence Agency*. [cit. 10.3.2018] [online]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/up.html>

³⁹ Reformy se například týkají zdravotnictví, justičního systému či boji proti korupci. (zdroj: Ukraine Reform Monitor: April 2017 - Carnegie Endowment for International Peace. *Carnegie Endowment for International Peace*[online]. Copyright © 2018 All Rights Reserved [cit. 11.03.2018]. Dostupné z: <http://carnegieendowment.org/2017/04/19/ukraine-reform-monitor-april-2017-pub-68700>)

⁴⁰ Morální zastarávání - věc zestárne v důsledku technického rozvoje, aniž by znatelně ztratila jakoukoliv svoji funkčnost či kvalitu. Je třeba odlišovat od zastarávání fyzického - věc zestárne v důsledku používání

podfinancováním ozbrojených sil byla i jejich nedostatečný výcvik. Cvičení se musela omezit na úroveň čet a rot. I z toho důvodu se dohaduje množství k boji připravených vojáků na jaře 2014 na pouhých 6 000, z nichž většinu měly reprezentovat jednotky rychlé reakce, které tabulkově čítaly 24 000 mužů. Vzhledem ke špatnému stavu ozbrojených sil a nízkým stavům bylo v březnu 2014 rozhodnuto o znovuoobnovení Národní gardy a o vyhlášení částečné mobilizace, které bylo ještě několikrát později zopakováno.

Na základě těchto kroků se začaly formovat dobrovolnické prapory. Ty byly zprvu začleňovány do ozbrojených složek, později však dostaly i samostatnější postavení v rámci Národní gardy a dnes jsou opět začleněny do struktur ozbrojených sil. Po roce bojů se na Ukrajině nacházelo mezi 40 a 50 dobrovolnickými prapory. Ty byly minimálně z počátku velmi efektivní v boji proti povstalcům, neboť disponovaly chutí bojovat.

V mnohých případech mohou tyto prapory znamenat nebezpečí i pro samotnou Ukrajinu. Jejich financování není plně závislé na státu a je často podporováno z řad místních oligarchů. Dalším fenoménem je to, že velitelé těchto praporů jsou politicky aktivní a jsou díky svým úspěchům a popularitě mezi obyvateli voleni do vyšších pozic. V ten moment se jim tak koncentruje v rukou jak moc politická, tak moc vojenská, a to může mít do budoucna negativní dopady. Vojáci v těchto praporech jsou primárně věrní svým velitelům. Ti jsou stále loajální vůči vládě v Kyjevě, existuje však riziko, že se tyto soukromé armády dostanou mimo kontrolu vlády a pak mohou tyto značně silné vojenské útvary představovat hrozbu.

Často se mluví i o ideologických problémech těchto praporů. Jejich vojáci se hlásí k radikální pravici, myšlenkám národního socialismu a na vozidlech se objevují v nejradičálnějších případech runy v historii spojené s nacismem. Je pravda, že tyto skutečnosti jsou neopomenutelné, avšak nedá se říct, že by se tyto jednotky vyskytovaly jen na straně Ukrajiny. Obdobné prapory se vyskytovaly i na straně rebelů. Dle názoru autorů je však ideologické přesvědčení těchto vojáků pro válečný konflikt jako takový irelevantní, neboť jejich hlavní motivací pro účast v boji je myšlenka boje jako takového.

Problémem pro Ukrajinu jsou spíše činy těchto praporů, které byly mnohokrát odsouzeny na mezinárodní úrovni. Například Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva ve své zprávě z 15. listopadu 2014 prohlašuje, že prapor Azov porušuje pravidla vedení války z důvodu rabování, mučení či sexuálního násilí. To vše mělo být páčáno i na civilistech.⁴¹

Separatisté

Ve východní části Ukrajiny v oblasti kolem měst Luhansk a Doněck v dubnu 2014 obsadili ozbrojenci strategické budovy a následně vyhlásili nezávislé státy – Doněckou a Luhanskou lidovou republiku. Poté proběhla v obou oblastech za pochybných okolností „referenda“ - podle separatistických autorit si v nich obyvatelé odhlasovali samostatnost,⁴² žádný suverénní stát však samozvané republiky neuznává a ukrajinská armáda proti nim vede od počátku boj. DLR i LLR disponují jak zbraněmi ukořistěnými ukrajinské armádě, tak těmi, kterými je podle NATO⁴³ či USA⁴⁴ zásobuje Rusko.⁴⁵ Ruská podpora neumožňuje rebelům

(opotřebení) nebo běhu času (degradace, chátrání). (zdroj: Morální zastarávání v oblasti spotřební elektroniky. *Software v době SaaS* [cit. 13.3.2018] [online]. Dostupné z: <http://obchodnimodely.blogspot.cz/2011/03/moralni-zastaravani-v-oblasti-spotrebnih.html>

⁴¹ Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights: Report on the human rights situation in Ukraine 15 November 2014

⁴² Ukraine: pro-Russia separatists set for victory in eastern region referendum | World news | The Guardian. [online]. Copyright © 2018 Guardian News and Media Limited or its affiliated companies. All [cit. 07.03.2018]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2014/may/11/eastern-ukraine-referendum-donetsk-luhansk>

⁴³ NATO Secretary General statement after the extraordinary meeting of the NATO-Ukraine Commission. *NATO*. [cit. 4.3.2018] [online]. Dostupné z: http://www.nato.int/cps/en/natohq/news_112210.htm?selectedLocale=en

větší zisky na úkor ukrajinské regulérní armády, stačí ale k udržení současných pozic. Podle zjištění mezinárodního týmu vyšetřovatelů tragédie letu MH17 z Amsterodamu do Kuala Lumpur byly i za touto katastrofou, při které zahynulo všech 298 lidí na palubě,⁴⁶ zřejmě zbraně dodané z Ruska. Letadlo se podle závěrečné zprávy z vyšetřování zřítilo 17. července 2014 na separatistickém území po zásahu raketou BUK, která měla být také odpálena z oblasti pod kontrolou rebelů a která byla do země i s nosičem dopravena z Ruska, jak dokládá série videí, fotografií a svědectví.⁴⁷ Separatisté však vinu za sestřelení letadla odmítají a obviňují z něj ukrajinskou vládu, v čemž je podporuje i Rusko. Vůdci obou samozvaných republik označují ukrajinskou armádu za okupantskou a za svůj úkol považují osvobození Ukrajinci okupovaných oblastí Doněcku a Luhansku. Vůdce luhanských separatistů prohlásil, že uskutečnění referenda o připojení k Rusku je jen otázkou času, Rusko to však odmítlo.

Rusko

Oficiální prohlášení Ruska se časem měnila. Nejdříve odmítalo účast svých vojáků na obsazování strategických objektů na Krymu, později to ale prezident Putin připustil.⁴⁸ Ačkoliv NATO satelitními snímky prokázalo přítomnost ruské armády i v Luhanské a Doněcké oblasti,⁴⁹ Rusko to, stejně jako jakoukoliv vojenskou podporu separatistů, oficiálně odmítalo.⁵⁰ Podporu Putin přiznal až později, účast regulérní ruské armády ale nikdy nepřipustil.⁵¹ Rusko se za separatisty postavilo i po sestřelení letu MH17 v červenci 2014, z něhož viní ukrajinskou vládu.⁵²

⁴⁴U.S. Officials: Russia Increasing Support for Ukraine Rebels. *United States Department of Defense* [cit. 20.3.2017] [online]. Dostupné z: <https://www.defense.gov/News/Article/Article/602896/us-officials-russia-increasing-support-for-ukraine-rebels/>

⁴⁵Special Report: Where Ukraine's separatists get their weapons. *Reuters*. [cit. 20.3.2017] [online]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/us-ukraine-crisis-arms-specialreport-idUSKBN0FY0UA20140729>

⁴⁶Flight MH17 downed by Russian-built missile, Dutch investigators say | World news | The Guardian. [online]. Copyright © 2018 Guardian News and Media Limited or its affiliated companies. All [cit. 06.03.2018]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2015/oct/13/mh17-crash-report-plane-partially-reconstructed-blames-buk-missile-strike>

⁴⁷Vyšetřovatelé: Let MH17 zasáhla raketa BUK odpálená z území proruských rebelů — ČT24 — Česká televize. Česká televize [online]. Copyright © [cit. 06.03.2018]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1920968-vysetrovatele-let-mh17-zasahla-raketa-buk-odpalena-z-uzemi-proruskych-rebelu>

⁴⁸Bloomberg.com [online]. Copyright ©2018 Bloomberg L.P. All Rights Reserved [cit. 11.03.2018]. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/news/videos/b/c9c228a9-e390-4dd5-b3eb-36abe5d7036e>; Kreml popírá existenci scénářů připojení Donbasu k Rusku. *České noviny*. [cit. 5.03.2018]. [online]. Dostupné z: <http://www.www.ceskenoviny.cz/zpravy/kreml-popira-existenci-scenaru-pripojzeni-donbasu-k-rusku/1462441>

⁴⁹NATO releases satellite imagery showing Russian combat troops inside Ukraine. *NATO* [cit. 8.03.2018]. [online]. Dostupné z: http://www.nato.int/cps/en/natohq/news_112193.htm

⁵⁰*Reuters*. [cit. 17.03.2017]. [online]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/us-ukraine-crisis-lavrov-idUSKBN0KU12Y20150121>

⁵¹Vladimir Putin admits: Russian troops 'were in Ukraine. *The Telegraph* [cit. 11.03.2018] [online]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/vladimir-putin/12054164/Vladimir-Putins-annual-press-conference-2015-live.html>; Putin Claims Russia 'Forced to Defend' Ukraine Separatists. *Newsweek - News, Analysis, Politics, Business, Technology* [online]. Copyright © 2018 [cit. 11.03.2018]. Dostupné z: <http://www.newsweek.com/putin-claims-russia-forced-defend-ukraine-separatists-509281>

⁵²Justice elusive 3 years from MH17 crash in east Ukraine | Malaysia | Al Jazeera. *Breaking News, World News & Video from Al Jazeera* [online]. Copyright © 2018 Al Jazeera Media Network [cit. 06.03.2018]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/indepth/features/2017/07/years-mh17-crash-east-ukraine-warzone-170716065152686.html>

Dle prohlášení představitelů povstaleckých skupiny, jmenovitě např. Alexander Zacharčenko či Igor Girkin,⁵³ byla ruská armáda na území východní Ukrajiny přítomna, a to i s těžkou technikou a v relativně velkých počtech (přibližně 1 200 bojovníků).⁵⁴ To se však dá dovodit i z průběhu tzv. protiteroristické operace ukrajinské armády, jejíž postup byl po prvních úspěších pozastaven.⁵⁵ Další indicií podporující toto tvrzení je i skutečnost, že se v blízkosti rusko-ukrajinské hranice vyskytovalo velké množství vojáků. Toto potvrdili i představitelé Ruska, avšak odůvodnili to potřebou chránit vlastní území.⁵⁶

Ruská podpora separatistů nyní nedosahuje takové míry, aby rebelům umožnila větší zisky na úkor ukrajinské armády, což vyhovuje ruským zájmům. Důvody ruského zapojení jsme rozebírali v části Příčiny vzniku konfliktu. RF se kvůli svému jednání na Ukrajině stala terčem kritiky především západních států a organizací a došlo také k citelnému ochlazení vztahů mezi Ruskem a Západem, mnoho států na něj uvalilo sankce (více v části Popis a analýza současné situace).

Dle názoru autorů se dá předpokládat, že Ruská federace neměla zájem na trvalém připojení východní Ukrajiny stejným způsobem jako v případě Krymu. Krym má strategickou polohu a nachází se na něm základny jak námořnictva, tak letectva. Na Krymu navíc nedošlo k výraznějším bojům, které by poškodily infrastrukturu. Není tak potřeba investovat takové finanční prostředky na její obnovu. I tak ale musí Rusko do této oblasti investovat nemalé částky.

Východní Ukrajina nenabízí žádný dostatečný benefit, pro který by Rusko mělo hlubší zájem toto území připojit. Hlavním „ziskem“ by totiž byly silně poškozené a zastaralé průmyslové komplexy, většinou zpracovávající ocel a uhlí. Dalším výhodou je statut quo, který znemožňuje Ukrajině vstoupit do EU resp. NATO. Obdobné scénáře Ruská federace již zas svou historii užila, a to například v konfliktech na Kavkaze.

OBSE

Hlavním cílem OBSE je stabilizace situace. Organizace již na počátku vyslala pozorovatele na východní Ukrajinu a na žádost RF zahájila monitoring hraničních přechodů.⁵⁷

⁵³ Igor Strelkov admits Russia FSB affiliation in Kremlin-censored interview. *International Business Times* [online]. [cit. 2018-03-26]. Dostupné z: <https://www.ibtimes.co.uk/igor-strelkov-admits-russia-fsb-affiliation-kremlin-censored-interview-1477713>

⁵⁴ Ukraine rebel says he has 1,200 fighters 'trained in Russia' under his command. *The Guardian* [online]. [cit. 2018-03-26]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2014/aug/16/ukraine-fighters-russia-top-rebel-leader>

⁵⁵ Ukraine crisis in maps. *BBC* [online]. [cit. 2018-03-26]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-27308526>

⁵⁶ Russian Def. Ministry calls militarization along Ukraine border priority Read more on UNIAN: <https://www.unian.info/war/2318171-russian-def-ministry-calls-militarization-along-ukraine-border-priority.html>. *UNIAN Information Agency* [online]. [cit. 2018-03-26]. Dostupné z: <https://www.unian.info/war/2318171-russian-def-ministry-calls-militarization-along-ukraine-border-priority.html>

⁵⁷ Jedná se o přechody Glukov a Doněck (zdroj: On OSCE Border Checkpoint Observation on Russia-Ukraine Border. *U.S. Mission to the OSCE* [cit. 11.03.2018][online]. Dostupné z: <https://osce.usmission.gov/response-chief-observer-observer-mission-russian-border-checkpoints-gukovo-donetsk-statement-pc/>

Některé členské státy (např. USA) však považují současné zapojení za nedostatečné a apelují na větší kontrolu rusko-ukrajinské hranice.⁵⁸

Cílem OBSE v regionu je samozřejmě dlouhodobě udržitelné příměří. Současná pozorovatelská mise má za cíl interagovat jak s úřady, tak s přímo s obyvateli válkou postižených regionů. Zástupci této organizace mimo jiné dohlíží na dodržování příměří a vydávají pravidelné zprávy o jeho porušování.⁵⁹

Tato organizace byla taktéž zastoupena při vyjednávání obou Minských protokolů, a to konkrétně švýcarskou diplomatkou Heidi Tagliavini. Ta se však po selhání druhého Minského protokolu rozhodla odstoupit z pozice reprezentanta OBSE v Trojstranné kontaktní skupině pro Ukrajinu.⁶⁰

Evropská unie

Evropská unie neuznává anexi Krymu a ani jednu ze samozvaných povstaleckých republik a odsuzuje účast Ruska v celém konfliktu. EU považuje za zásadní pro zlepšení situace a stabilizaci východní Ukrajiny implementaci dohody MINSK II. Zdůrazňuje ruskou odpovědnost za činnost separatistů a apeluje na RF, aby je dále nepodporovala a využila svého vlivu na ně k zastavení konfliktu a k umožnění přístupu pozorovatelů OBSE na jejich území. Podle EU je také důležité umožnění kontroly hranic jak ukrajinské armádě, tak OBSE, a respektování příměří a oboustranné stažení těžkých zbraní z linie dotyku.

Vzhledem k přítomnosti ruské vojenské techniky na Ukrajině EU na Rusko uvalila výše zmíněné sankce⁶¹. Celkovou situaci ohledně sankcí však komplikuje skutečnost, že mnohé evropské státy jsou, stejně jako Ukrajina, závislé na ruských dodávkách ropy a zemního plynu, a tak musí být tento fakt zohledněn při podnikání jakýchkoli dalších kroků.

USA

Spojené státy americké jsou v otázce tohoto střetnutí na straně Ukrajiny a uznávají její územní celistvost. To je dáno jak dlouhodobou rivalitou USA a RF v Evropě, tak i předchozí proevropskou a proamerickou politikou Ukrajiny. Kvůli ruské agresi se USA stejně jako EU rozhodly uvalit na RF sankce. Dalšími kroky bylo vyslání expertů za účelem pomoci s výcvikem a reformováním ukrajinské armády.⁶² Čelní ukrajinští představitelé žádali i její vyzbrojení, k tomu přistoupil americký kongres 20. prosince 2017, když schválil prodej lehkých zbraní pro Ukrajinu.⁶³ To byla zároveň asi největší změna, ke které došlo po nástupu

⁵⁸ Současné mise pokrývají jen přibližně dvoukilometrový úsek hranice dlouhé celkem zhruba 2 300 km.

⁵⁹ Conflict prevention and resolution | OSCE. *Organization for Security and Co-operation in Europe* / OSCE [cit. 13.03.2018] [online]. Dostupné z: <https://www.osce.org/special-monitoring-mission-to-ukraine/conflict-prevention-and-resolution>

⁶⁰ Swiss Diplomat Tagliavini To Resign From Ukraine OSCE Role. Radio Free Europe/Radio Liberty [online]. [cit. 13.3.2018]. Dostupné z: <https://www.rferl.org/a/ukraine-osce-mediator-resigns/27057323.html>

⁶¹ OSCE Permanent Council No 1117 Vienna, 3 November 2016: EU statement on “Russia’s Ongoing Aggression against Ukraine and Illegal Occupation of Crimea”, dostupné z: https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/pc_1117_eu_on_ukraine_revised.pdf

⁶² U.S. Begins Second Phase of Ukrainian Training, Equipping Mission > U.S. DEPARTMENT OF DEFENSE > Article. *United States Department of Defense* [cit. 11.03.2018] [online]. Dostupné z: <https://www.defense.gov/News/Article/Article/631007/us-begins-second-phase-of-ukrainian-training-equipping-mission/>

⁶³ U.S. Approves License For Ukraine To Buy Light Weapons. Radio Free Europe / Radio Liberty [cit. 30.1.2018] [online]. Dostupné z: <https://www.rferl.org/a/ukraine-us-approves-export-license-small-arms/28930667.html>

nového amerického prezidenta Donalda Trumpa, s nímž byla spojena mnohá nejistá očekávání.

MOŽNOSTI DALŠÍHO VÝVOJE SITUACE

Vzhledem k dosavadním událostem a k dále uvedeným faktům se jako nejpravděpodobnější scénář dalšího vývoje situace jeví zamrznutí konfliktu.⁶⁴ Rusko částečně přesunulo svou pozornost do oblasti Sýrie a současný stav jeho zájmům vyhovuje, neboť Ukrajině ztěžuje zavádění reformů potřebných pro hlubší integraci do západních struktur. Navíc se od dění na Ukrajině odvrací i pozornost světových médií, protože právě svou vleklostí a absencí zásadnějších zvrátů ztrácí krize na atraktivitě. Snížený zájem médií má za následek i menší zájem světové veřejnosti, a tudíž i menší tlak občanů na vlády jednotlivých států na řešení krize.

Výraznější ofenziva rebelských sil a rozšíření jejich území nebo případně připojení k Rusku nejsou příliš pravděpodobné – Rusku, jak již bylo řečeno, situace poměrně vyhovuje a nelze tedy předpokládat výrazné zvýšení podpory povstalců nutné pro jejich další postup. Navíc pro povstalecké síly není hlavním cílem zisk dalšího území, ale spíše osamostatnění se od Ukrajiny.⁶⁵ Stejně tak ale není pravděpodobné, že by Ukrajina dobyla svá území zpět, protože se jí to, i kvůli nedobrému stavu armády, nepodařilo doposud a Rusko je schopné jakoukoliv větší ukrajinskou ofenzivu odrazit. Navrácení Ruskem anektovaného Krymu Ukrajině se v dohledné době taktéž nedá očekávat. Rusko poloostrov považuje za regulární součást svého území, pracuje na stavbě mostu, který ho spojí s ruskou pevninou, a posiluje na něm svou vojenskou přítomnost.⁶⁶

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo zmapovat důvody vzniku konfliktu, jeho průběh a motivy jednání zúčastněných stran a z toho vyvodit pravděpodobný další vývoj situace. Na základě získaných informací jsme dospěli k závěru, že dramatické změny v tomto konfliktu již nejsou příliš pravděpodobné, a to z několika důvodů. Primárně proto, že nejsilnějším aktéroví, Ruské federaci, situace vyhovuje. Získala strategicky významný Krym a udržení nestability u její západní hranice znemožňuje Ukrajině provádět kroky potřebné k integraci do Evropské unie či NATO. Dalším argumentem podporující naše stanovisko je skutečnost, že v případě ofenzivy ukrajinské armády by se dala čekat reakce armády ruské a tím pádem potlačení oné ofenzivy.

Na úplný závěr bychom chtěli konstatovat, že Ruská federace v posledních letech provádí kroky k upevnění svého velmocenského postavení. Bohužel to i použitím síly a

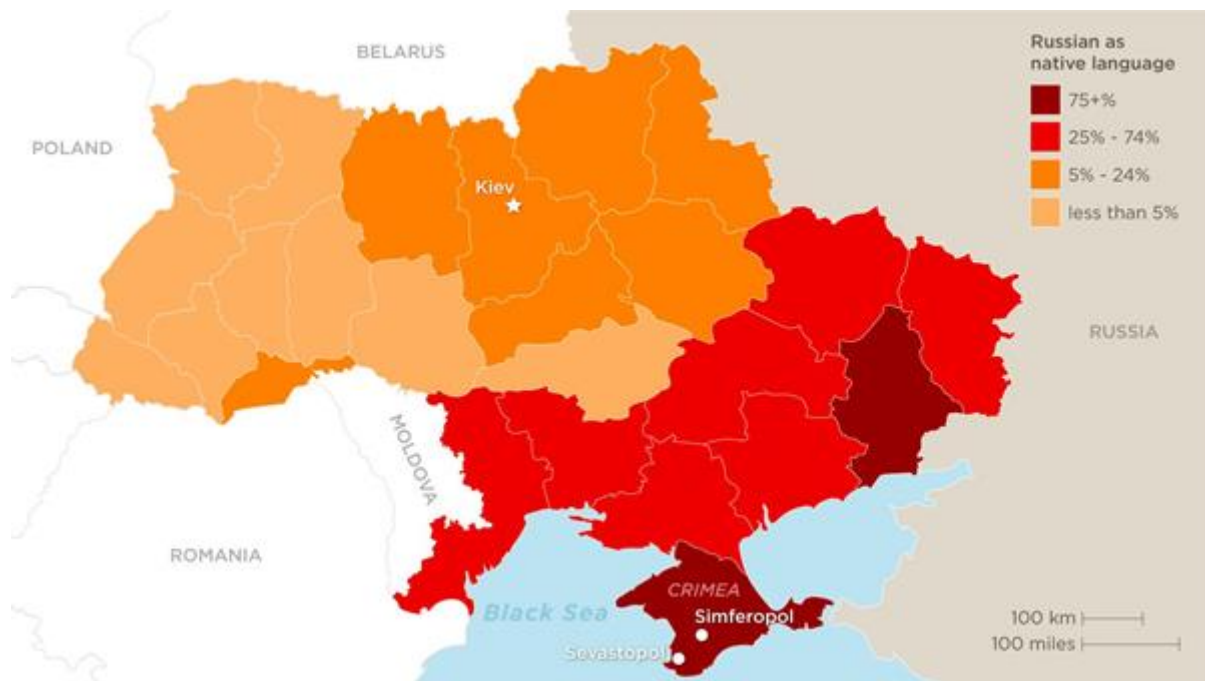
⁶⁴ Zamrznutí se dá předpokládat i proto, že podobný vývoj mají konflikty s ruskou přítomností v oblasti Kavkazu a nejbližšího okolí, příkladem může být konflikt v Gruzii, kde Ruská federace de facto okupuje 20% jejího území. (zdroj: Georgia and Russia: The Occupation Too Many Have Forgotten. *The Daily Signal: Policy News, Conservative Analysis and Opinion*[cit. 11.03.2018][online]. Dostupné z: <http://dailysignal.com/2012/05/31/georgia-and-russia-the-occupation-too-many-have-forgotten/>)

⁶⁵ *news.com.au* — *Australia's #1 news site* [online]. Dostupné z: <http://www.news.com.au/travel/travel-updates/incidents/who-are-the-prorussian-rebel-separatists-10-questions-answered-about-the-history-of-ukraine-and-the-tragedy-of-mh17/news-story/413876d1b0883b529e24e9d64438a25dv>

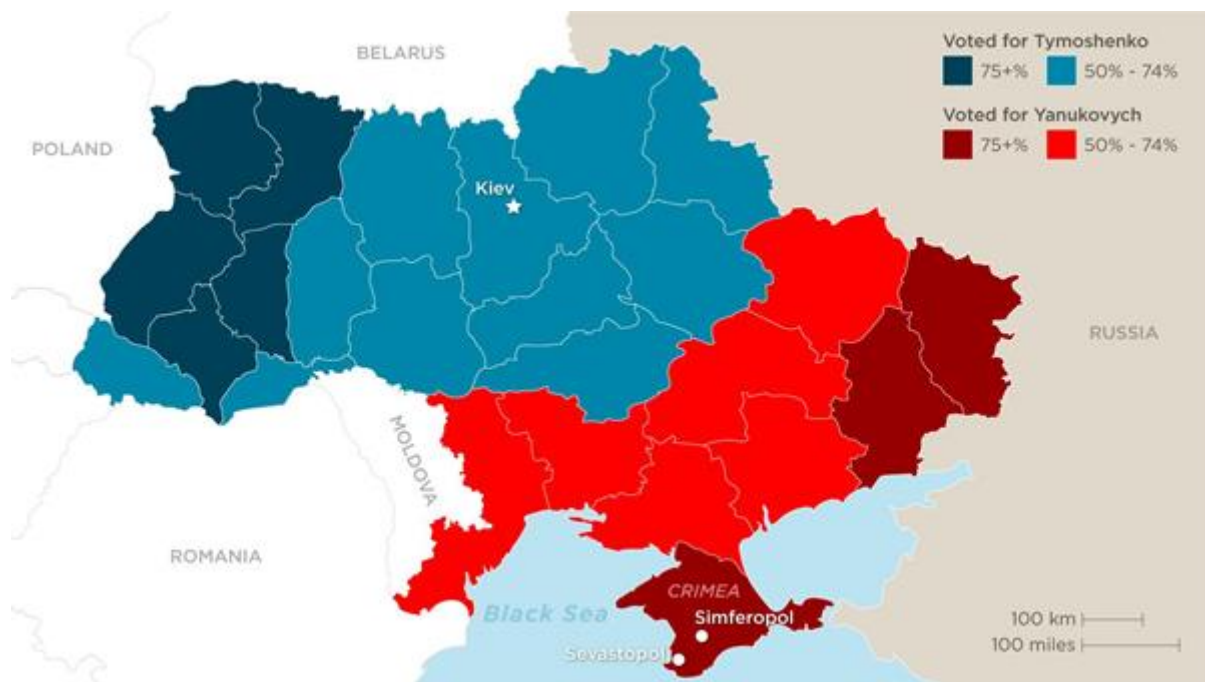
⁶⁶ Video: Putin building bridge from annexed Crimea to mainland Russia - France 24. [online]. Copyright © 2018 Copyright France 24 [cit. 11.03.2018]. Dostupné z: <http://www.france24.com/en/20170328-focus-crimea-kerch-strait-bridge-russia-ukraine-building-peninsula-simferopol>

nerespektováním mezinárodního práva. Chceme touto prací mimo jiné připomenout tyto skutečnosti a zabránit zapomenutí, či tiché akceptování těchto skutečností. Domníváme se, že tohoto cíle jsme dosáhli.

PŘÍLOHY

příloha A (zdroj: A divided Ukraine. CNN. [cit. 28.3.2017][online]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/interactive/2014/02/world/ukraine-divided/>)

příloha B (zdroj: A divided Ukraine. CNN. [cit. 28.3.2017][online]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/interactive/2014/02/world/ukraine-divided/>)

Contested Territory

Having annexed Crimea, Russia is tightening ties with separatists in eastern Ukraine

příloha C (zdroj Putin Quietly Detaches Ukraine's Rebel Zones as U.S. Waffles. Bloomberg.com [cit. 2.2.2018] [online]. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/politics/articles/2017-04-20/putin-quietly-detaches-ukraine-s-rebel-zones-as-u-s-waffles>)

příloha D (zdroj: Mezinárodní sankce v průběhu ukrajinské krize. Wikipedie. [cit. 13.3.2018] [online]. Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Mezin%C3%A1rodn%C3%AD_sankce_v_pr%C5%AFb%C4%9Bhu_ukrajinsk%C3%A9_krize

Ruská federace: základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let

<i>ukazatel</i>	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Počet obyvatel (mil.)</i>	142,9	143,4	143,6	146,3	146,3*
<i>Inflace (%)</i>	6,1	6,6	6,8	11,4	12,9**
<i>HDP (mld. rub.)</i>	54	62	66	71	80
<i>HDP (%)</i>	4,3	3,6	1,3	0,6	-3,7
<i>HDP (na 1 obyv. v tis. rub)</i>	380,5	438	466,3	489,1	549,6
<i>Přímé zahr. investice (mld.)</i>	18,4	39	26,1	18,5	6,7
<i>Reálné příjmy (%)</i>	0,8	4,2	5,2	-4,7	-4,0***
<i>Nezaměstnanost (mil. osob)</i>	5	4,1	4,1	5,4	4,3
<i>Obrat zahr. obchodu (mld. USD)</i>	821,3	884,1	867,6	782,9	655,7
<i>Export (mld. USD)</i>	516	530,7	523,3	496,9	447,7
<i>Import (mld. USD)</i>	305,3	353,4	344,3	286	208

Údaje: Rosstat, Ministerstvo ekonomického rozvoje RF, Centrální banka, Federální celní služba

* údaje včetně Krymu cca 2,3 mil. obyvatel

** s vyloučením sezónních faktorů činilo snížení 1,3 %.

*** údaje bez Krymu a Sevastopolu

příloha E (zdroj: Rusko. MZV ČR [cit. 13.3:2018][online]. Dostupné z:

http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/rusko/index.html)

Ukrajina: Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let

	2011	2012	2013	2014	2015
<i>HDP, růst/pokles (%)</i>	5,5	0,2	0	-6,8	-9,9
<i>HDP/ob. (\$)</i>	3621,0	3870,4	4007,1	3049,4	2108,9
<i>Inflace (index spotřebitelských cen), roční</i>	4,6	-0,2	0,5	24,9	43,3
<i>Nezaměstnanost (%)</i>	8,7	8,2	7,8	9,7	9,1
Struktura HDP					
<i>Průmysl (%)</i>	24,2	22	22,6	22,7	23,6
<i>Stavebnictví (%)</i>	3,1	2,7	2,8	2,6	2,70
<i>Zemědělství (%)</i>	8,3	7,9	15,4	11,8	14
<i>Jiné (%)</i>	64,4	67,4	59,2	62,9	59,7

příloha F (zdroj: Ukrajina. Ministerstvo zahraničních věcí České republiky [online]. [cit. 13.3.2018]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/ukrajina/index.html)

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

- OSN – Organizace spojených národů
- EU – Evropská unie
- RF – Ruská federace
- USA – Spojené státy americké
- OBSE – Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
- NATO – Severoatlantická aliance
- HDP – hrubý domácí produkt
- LLR – Luhanská lidová republika
- DLR – Doněcká lidová republika

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

A divided Ukraine. *CNN*. [cit. 28.3.2017][online]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/interactive/2014/02/world/ukraine-divided/>

About number and composition population of Autonomous Republic of Crimea by data All-Ukrainian population census'. *State Statistics Committee of Ukraine*. [cit. 12.4.2017] [online]. Dostupné z: <http://www.2001.ukrcensus.gov.ua/eng/results/general/nationality/Crimea/>

Sankce EU-Rusko: mají smysl? [3.4.2017] [online]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9005/26719/clanek/sankce-eu-rusko-maji-smysl/>

Arab Gateway to Ukraine [cit. 8.3.2017] [online]. Dostupné z: <http://www.ukraine-arabia.ae/economy/industry/>

Bloomberg. [cit. 5.4.2017] [online]. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/news/videos/b/c9c228a9-e390-4dd5-b3eb-36abe5d7036e>

Bloomberg.com Copyright ©2018 Bloomberg L.P. All Rights Reserved [cit. 11.03.2018] [online]. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/news/videos/b/c9c228a9-e390-4dd5-b3eb-36abe5d7036e>

Conflict prevention and resolution / *OSCE. Organization for Security and Co-operation in Europe | OSCE* [cit. 13.03.2018] [online]. Dostupné z: <https://www.osce.org/special-monitoring-mission-to-ukraine/conflict-prevention-and-resolution>

Dopravní blokáda drtí ukrajinskou ekonomiku, centrální banka snížila odhad růstu | *E15.cz. Politika, ekonomika, byznys, události - Zprávy | E15.cz* [online]. Copyright © 2001 [cit. 11.03.2018]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/zahranicni/ekonomika/dopravni-blokada-drti-ukrajinskou-ekonomiku-centralni-banka-snizila-odhad-rustu-1330225>

EU sanctions against Russia over Ukraine crisis. *Oficiální stránky EU* [cit. 11.3.2018] [online]. Dostupné z: http://europa.eu/newsroom/highlights/special-coverage/eu-sanctions-against-russia-over-ukraine-crisis_en

EU-Ukraine Relations. *European Union External Action* [cit. 11.3.2018] [online]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/delegations/belarus/4081/eu-ukraine-relations_be

Flight MH17 downed by Russian-built missile, Dutch investigators say | World news | The Guardian. [online]. Copyright © 2018 Guardian News and Media Limited or its affiliated companies. All [cit. 06.03.2018]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2015/oct/13/mh17-crash-report-plane-partially-reconstructed-blames-buk-missile-strike>

Georgia and Russia: The Occupation Too Many Have Forgotten. *The Daily Signal: Policy News, Conservative Analysis and Opinion* [cit. 11.03.2018] [online]. Dostupné z: <http://dailysignal.com/2012/05/31/georgia-and-russia-the-occupation-too-many-have-forgotten/>

Justice elusive 3 years from MH17 crash in east Ukraine | Malaysia | Al Jazeera. Breaking News, World News & Video from Al Jazeera [online]. Copyright © 2018 Al Jazeera Media Network [cit. 06.03.2018]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/indepth/features/2017/07/years-mh17-crash-east-ukraine-warzone-170716065152686.html>

Kreml popírá existenci scénářů připojení Donbasu k Rusku. *České noviny*. [cit. 5.03.2018]. [online]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/kreml-popira-existenci-scenaru-pripojeni-donbasu-k-rusku/1462441>

Mezinárodní sankce v průběhu ukrajinské krize. *Wikipedie*. [cit. 13.3.2018] [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Mezin%C3%A1rodn%C3%AD_sankce_v_pr%C5%AFb%C4%9Bhu_ukrajinsk%C3%A9_krize

MILLS, Claire. *UK Military Assistance to Ukraine*. [online]. Copyright © [cit. 11.03.2018]. Dostupné z: <http://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/SN07135/SN07135.pdf>

NATO releases satellite imagery showing Russian combat troops inside Ukraine. *NATO* [cit. 8.03.2018]. [online]. Dostupné z: http://www.nato.int/cps/en/natohq/news_112193.htm

NATO Secretary General statement after the extraordinary meeting of the NATO-Ukraine Commission. *NATO*. [cit. 4.3.2018] [online]. Dostupné z: http://www.nato.int/cps/en/natohq/news_112210.htm?selectedLocale=en

news.com.au — *Australia's #1 news site* [online]. Dostupné z: <http://www.news.com.au/travel/travel-updates/incidents/who-are-the-prorussian-rebel-separatists-10-questions-answered-about-the-history-of-ukraine-and-the-tragedy-of-mh17/news-story/413876d1b0883b529e24e9d64438a25dv>

Oligarcha. *Co je to?* [cit. 26.4.2017] [online]. Dostupné z: <http://www.cojeto.superia.cz/ekonomie/oligarcha.php>

On OSCE Border Checkpoint Observation on Russia-Ukraine Border. *U.S. Mission to the OSCE* [cit. 11.03.2018][online]. Dostupné z: <https://osce.usmission.gov/response-chief-observer-observer-mission-russian-border-checkpoints-gukovo-donetsk-statement-pc/>

OSCE Permanent Council No 1117 Vienna, 3 November 2016: EU statement on “Russia’s Ongoing Aggression against Ukraine and Illegal Occupation of Crimea”, dostupné z: https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/pc_1117_eu_on_ukraine_revised.pdf

Proč nebyl Krym Chruščovovým darem - Asociace pro mezinárodní otázky. *AMO.cz - Asociace pro mezinárodní otázky*. [9.3.2018] [online]. Dostupné z: <http://www.amo.cz/cs/posileni-verejne-kontroly-v-ukrajinskych-regionech/proc-nebyl-krym-chruscovovym-darem/>

Putin Claims Russia ‘Forced to Defend’ Ukraine Separatists. *Newsweek - News, Analysis, Politics, Business, Technology* [online]. Copyright © 2018 [cit. 11.03.2018]. Dostupné z: <http://www.newsweek.com/putin-claims-russia-forced-defend-ukraine-separatists-509281>

Putin Quietly Detaches Ukraine's Rebel Zones as U.S. Waffles. *Bloomberg.com* [cit. 2.2.2018] [online]. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/politics/articles/2017-04-20/putin-quietly-detaches-ukraine-s-rebel-zones-as-u-s-waffles>

Putin reveals secrets of Russia's Crimea takeover plot - BBC News. *BBC - Homepage* [online]. Copyright © 2018 BBC. [cit. 12.2.2018]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-31796226>

Putin reveals secrets of Russia's Crimea takeover plot. *BBC*. [cit. 12.4.2017] [online]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-31796226>

Putin: Russia helped Yanukovich to flee Ukraine - BBC News. *BBC - Homepage* [online]. Copyright © 2018 *BBC*. [cit. 23.03.2018]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-29761799>

Putinova popularita v Rusku dál láme rekordy, ukazuje průzkum. *Politika, ekonomika, byznys, události - Zprávy | E15.cz* [cit. 5.3.2017] [online]. Dostupné z: <http://zpravy.e15.cz/zahranicni/politika/putinova-popularita-v-rusku-dal-lame-rekordy-ukazuje-pruzkum-1141876>

Radio Free Europe Radio Liberty [7.3.2018] [online]. Dostupné z: <http://www.rferl.org/a/ukraine-electricity-cuts-luhansk/28450855.html>

Relations with Ukraine. *NATO*. [cit. 3.1.2017] [online]. Dostupné z: http://www.nato.int/cps/en/natolive/topics_37750.htm

Reuters. [cit. 17.03.2017]. [online]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/us-ukraine-crisis-lavrov-idUSKBN0KU12Y20150121>

Reuters. [cit. 20.2.2017] [online] Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/russia-putin-crimea-idUSL6N0N921H20140417>

Rusko. *MZV ČR* [cit. 13.3.2018][online]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/rusko/index.html

Rusko-ukrajinské vzťahy komplikuje minulosť a ruská menšina. *Lidovky.cz* [cit. 11.03.2018] [online]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/rusko-ukrajinske-vztahy-komplikuje-minulost-a-ruska-mensina-pu0-/zpravy-svet.aspx?c=A140321_104810_In_zahranici_msl

Russia 'blackmailed Ukraine to ditch EU pact' | World news | *The Guardian*. [online]. Copyright © 2018 Guardian News and Media Limited or its affiliated companies. All [cit. 1.03.2018]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2013/nov/22/russia-ukraine-eu-pact-lithuania>

Russian Forces deployed to Crimea. *Reuters*. [cit. 5.3.2018] [online]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/russia-putin-crimea-idUSL6N0N921H20140417>

Russland Sanktionen: Einfuhrverbot für Lebensmittel aus der EU. *GTAI*. [19.4.2017] [online]. Dostupné z: <http://www.gtai.de/GTAI/Navigation/DE/Trade/Maerkte/Special/russland-sanktionen,t=21-einfuhrverbot-fuer-lebensmittel-aus-der-eu,did=1260588.html>

RYCHLÍK, Jan; ZILYNSKYJ, Bohdan; MAGOCSI, Paul Robert: Dějiny Ukrajiny. Vydání první. Praha: NLN, s.r.o., Nakladatelství Lidové noviny; 2015. ISBN 978-80-7106-409-1

Sanktionen aufheben, weil Moskau wirtschaftlich so wichtig ist? Warum das falsch ist. *FOCUS*. [2.5.2017] [online]. Dostupné z: http://www.focus.de/politik/experten/umland/gastbeitrag-zur-sanktionsdebatte-sanktionen-aufheben-weil-moskau-wirtschaftlich-so-wichtig-ist-warum-das-falsch-ist_id_6097156.html

Software v době SaaS [cit. 13.3.2018] [online]. Dostupné z: <http://obchodnimodely.blogspot.cz/2011/03/moralni-zastaravani-v-oblasti-spotrebni.html>

Special Report: Where Ukraine's separatists get their weapons. *Reuters*. [cit. 20.3.2017] [online]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/us-ukraine-crisis-arms-specialreport-idUSKBN0FY0UA20140729>

Swiss Diplomat Tagliavini To Resign From Ukraine OSCE Role. *Radio Free Europe/Radio Liberty* [online]. [cit. 13.3.2018]. Dostupné z: <https://www.rferl.org/a/ukraine-osce-mediator-resigns/27057323.html>

Text of Putin's speech at NATO Summit (Bucharest, April 2, 2008) | *UNIAN. UNIAN news. The latest news in Ukraine and worldwide* [23.3.2018] [online]. Dostupné z: <https://www.unian.info/world/111033-text-of-putins-speech-at-nato-summit-bucharest-april-2-2008.html>

The Observatory of Economics [cit. 5.4.2017] [online]. Dostupné z: <http://atlas.media.mit.edu/en/profile/country/ukr/>

Tor Bukkvoll (2016) Why Putin went to war: ideology, interests and decisionmaking in the Russian use of force in Crimea and Donbas, *Contemporary Politics*, 22:3, 267-282, DOI: 10.1080/13569775.2016.1201310. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.1080/13569775.2016.1201310>

U.S. Approves License For Ukraine To Buy Light Weapons. *Radio Free Europe / Radio Liberty*. [cit.8.3.2018] [online]. Dostupné z: <https://www.rferl.org/a/ukraine-us-approves-export-license-small-arms/28930667.html>

U.S. Begins Second Phase of Ukrainian Training, Equipping Mission > U.S. DEPARTMENT OF DEFENSE > Article. *United States Department of Defense* [cit. 11.03.2018] [online].

Dostupné z: <https://www.defense.gov/News/Article/Article/631007/us-begins-second-phase-of-ukrainian-training-equipping-mission/>

U.S. Officials: Russia Increasing Support for Ukraine Rebels. *United States Department of Defense* [cit. 20.3.2017] [online]. Dostupné z: <https://www.defense.gov/News/Article/Article/602896/us-officials-russia-increasing-support-for-ukraine-rebels/>

Události na Ukrajině v březnu 2014. *Euractiv*. [cit. 9.03.2017] [online]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/vnejsi-vztahy/link-dossier/udalosti-na-ukrajine-v-breznu-2014-000112>

Události na Ukrajině v dubnu 2014. *Euractiv*. [cit. 9.03.2017] [online]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/vnejsi-vztahy/link-dossier/udalosti-na-ukrajine-v-dubnu-2014-000117>

Události na Ukrajině v únoru 2014. *Euractiv*. [cit. 9.03.2017] [online]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/vnejsi-vztahy/link-dossier/udalosti-na-ukrajine-v-unoru-2014-000111>

Ukraine and Russia Sanctions. *U.S. Department of State | Home Page* [cit. 7.2.2017] [online]. Dostupné z: <https://www.state.gov/e/eb/tfs/spi/ukrainerrussia/>

Ukraine crisis: Does Russia have a case? - BBC News. *BBC - Homepage* [online]. Copyright © 2018 BBC. [cit. 11.03.2018]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-26415508>

Ukraine crisis: EU signs association deal - BBC News. *BBC - Homepage* [online]. Copyright © 2018 BBC. [cit. 11.03.2018]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-26680250>

Ukraine crisis in maps. *BBC* [online]. [cit. 2018-03-26]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-europe-27308526>

Ukraine Cuts Electricity Supply To Separatist-Held Part Of Luhansk Region
Ukraine Fast Facts. *CNN*. [cit. 9.03.2017] [online]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/2014/02/28/world/europe/ukraine-fast-facts/index.html>

Ukraine Reform Monitor: April 2017 - Carnegie Endowment for International Peace. *Carnegie Endowment for International Peace* [online]. Copyright © 2018 All Rights Reserved [cit. 11.03.2018]. Dostupné z: <http://carnegieendowment.org/2017/04/19/ukraine-reform-monitor-april-2017-pub-68700>

Ukraine sues Russia in International Court of Justice for ‘financing terrorism’. *The Telegraph*. [cit. 2.1.2018] [online]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/2017/03/06/ukraine-sues-russia-international-court-justiceforfinancing/>

Ukraine. *The World Factbook — Central Intelligence Agency*. [cit. 8.3.2018] [online]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/up.html>

Ukraine: ICRC president alarmed at deteriorating conditions for civilians on the front line | *International Committee of the Red Cross*. *International Committee of the Red Cross* [online].

Copyright © ICRC [cit. 11.03.2018]. Dostupné z: <https://www.icrc.org/en/document/ukraine-icrc-president-alarmed-deteriorating-conditions-civilians-front-line>

Ukraine: pro-Russia separatists set for victory in eastern region referendum | World news | The Guardian. [online]. Copyright © 2018 Guardian News and Media Limited or its affiliated companies. All [cit. 07.03.2018]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2014/may/11/eastern-ukraine-referendum-donetsk-luhansk>

Ukraine's Petro Poroshenko 'will hold referendum' on Nato membership. *The Telegraph* [cit. 24.4.2017] [online]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/2017/02/02/ukraines-petro-poroshenko-will-hold-referendum-nato-membership/>

Ukrajina. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 13.3.2018]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/ukrajina/index.html

VESELÝ, Zdeněk. Dějiny mezinárodních vztahů. Vydání třetí. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2014. ISBN 978-80-7380-499-2

Video: Putin building bridge from annexed Crimea to mainland Russia - France 24. [online]. Copyright © 2018 Copyright France 24 [cit. 11.03.2018]. Dostupné z: <http://www.france24.com/en/20170328-focus-crimea-kerch-strait-bridge-russia-ukraine-building-peninsula-simferopol>

Vladimir Putin admits: Russian troops 'were in Ukraine. *The Telegraph* [cit. 11.03.2018] [online]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/vladimir-putin/12054164/Vladimir-Putins-annual-press-conference-2015-live.html>

Vyšetřovatelé: Let MH17 zasáhla raketa BUK odpálená z území proruských rebelů — ČT24 — Česká televize. Česká televize [online]. Copyright © [cit. 06.03.2018]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1920968-vysetrovatele-let-mh17-zasahla-raketa-buk-odpalena-z-uzemi-proruskych-rebelu>

Vývoj aktuálního dění na Ukrajině. *Euractiv*. [cit. 9.03.2017] [online]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/factsheet/evropska-unie-a-svet/vyvoj-aktualniho-deni-na-ukrajine-000101/>

What is the Historical Relationship between Ukraine and Russia? Do Ukrainians generally like/dislike Russians? - Quora. Quora - A place to share knowledge and better understand the world. [cit. 8.3.2018] [online]. Dostupné z: <https://www.quora.com/What-is-the-Historical-Relationship-between-Ukraine-and-Russia-Do-Ukrainians-generally-like-dislike-Russians>

Комплекс мер по выполнению Минских соглашений • Президент России . Президент России [cit. 30.3.2017] [online]. Dostupné z: <http://kremlin.ru/supplement/4804>